

Károli Gáspár Református Egyetem
Hittudományi Kar

SZEMESZTERFÜZET

Szemináriumok

2021/2022. tanév

I. félév

Tartalom

HT BSVS221 – The Targum of Ruth.....	3
HT BSVS168 – Rúth könyvének magyarázata	4
HT BSVS173 – Qumráni szövegolvasás I. (peserek)	5
HT BSVS222, HT ÉRTÉ534 – Alvilágkép az Ószövetségben.....	6
HT BSVS223, HT ÉRTÉ535 - Az ókori Izrael történetének újasszír forrásai.....	8
HT BSVS224, HT ÉRTÉ536 – Bevezetés a zoltárköltészetbe.....	9
HT ÉRTÉ546 – Izrael mai turisztikai szemmel	10
HT RSVS330, HT ÉRTÉ537 – Turning Points – Decisive Moments in the History of Christianity (Reading Course).....	11
HT RSVS315, HT ÉRTÉ543 – Nemzeti reformációk	12
HT RSVS327, HT ÉRTÉ544 – Egyháztörténeti források digitalizálása	13
HT RSVS331, HT ÉRTÉ538 – Etikai kérdések napjainkban.....	14
HT RSVS332, HT ÉRTÉ539 – Istenérvek.....	15
HT BSVS225, HT ÉRTÉ540 – A Római levél olvasása Kálvinnal.....	16
HT ÉRTÉ541 - Augustinus az istenszeretetről és az emberszeretetről.....	17
HT ÉRTÉ523 – Egyéni beszédfejlesztés (6 fő részére)	18
HT ÉRTÉ384 – Ének készségfejlesztés 1.	20
HT ÉRTÉ504 – Ének készségfejlesztés 2.	20
HT ÉRTÉ542 – Genfi zoltárok élőben és Michael Praetorius korálfeldolgozásai.....	21
HT ÉRTÉ545 – A zenei írás-olvasás alapjai.....	21
HT RSVS129 – Latin nyelvgyakorlat	22
HT LSVL016 – Angol egyházi szaknyelv 2.	23
HT LSVL033 – Angol egyházi szaknyelv 4.	24
HT LSVL026 – Német egyházi szaknyelv 2.....	25
HT LSVL028 – Német egyházi szaknyelv 4.....	26
HT GYKG023 - Gyülekezetépítési blokk.....	33
VI. éves képzés HT VPPG051 - Lelkigondozói blokk (2021. november 15-19.)	36

HT BSVS221 – The Targum of Ruth

Tantárgy felelőse: Dr. Egeresi László Sándor	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 4 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Biblical Hebrew (and Aramaic)	
Tantárgy előadója: Dr. Egeresi László Sándor	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: 2021/22/ősz	Oktatás nyelve: English	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: 50% presence + 50% activity during the lectures, interactive common work
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
Introduction to the targums: the Jewish translation technics in the Hellenistic and Roman times, the types of targums, scholarly editions, esp. the targum of Ruth (edition, text, manuscripts, the emphasized theological points by the targumist etc.). Skill: recognizing targumic texts and basic knowledge of targumic literature.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
1) What are the targums? An overall picture with selected bibliography, including on-line data-base and translations.				
2) The Targum of Ruth: manuscripts, editions, preferred translations.				
3) The text of the Ruth targum				
4) Reading and translation, explanation				
5) Reading and translation, explanation				
6) Reading and translation, explanation				
7) Reading and translation, explanation				
8) Reading and translation, explanation				
9) Reading and translation, explanation				
10) Reading and translation, explanation				
11) Summary				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Órákon a megjelenés és aktivitás hangsúlyozott!				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
ALEXANDER, P. S., Jewish Aramaic Translations of Hebrew Scriptures (in: Mikra, ed. Mulder, M.J., CRINT2, pp. 217-54, 1988.)				
– „Targum, Targumim” (in: ABD vol. VI., New York: Doubleday, 1992.)				
BEATTIE, D.R.G.: The Targum of Ruth, The Aramaic Bible, vol.19, Colledgeville, The Liturgical Press, 1994.				
JASTROW, M.: A Dictionary of the Targumim, the Talmud Babli and Yerushalmi, and the Midrashic Literature, Philadelphia, 1903.				
SPERBER, A.: The Bible in Aramaic Based on Old Manuscripts and Printed Texts, vols. I-IV., Leiden, Brill, 1959-1968.				
TOV, E.: Textual Criticism of the Hebrew Bible, Minneapolis, Fortress Press, 1992.				
WÜRTHWEIN, E.: The Text of the Old Testament, New York, The Macmillan Company, 1957.				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
BACHER, V.: Die exegetische Terminologie der jüdischen Traditionsliteratur, Leipzig, J.C. Hinrichs, 1905.				
BEATTIE, D.R.G.: Jewish Exegesis of the Book of Ruth, JSOTS 2; Sheffield, The University of Sheffield, 1977.				
BEATTIE, D.R.G., A Midrashic Gloss in Ruth 2:7 (in: VT 89/1 (1977), pp.122-124.)				
BEATTIE, D.R.G.: The Targum of Ruth - A Sectarian Composition?, in JJS 36, 1985, 222 - 229.				
BEATTIE, D.R.G.: Towards Dating the Targum of Ruth, in A Word in Season, JSOTS 42; Sheffield, The University of Sheffield, 1986., 205-222.				
BEATTIE, D.R.G.: "The Targum of Ruth: A Preliminary Edition", in Flesher, Paul. V.M. (ed.): Targum and Scripture: Studies in Aramaic Translations and Interpretations in Memory of Ernest G. Clarke, Leiden, Brill, 2002, 231-90.				
BOWKER, J., The Targums and Rabbinic Literature (Cambridge: Cambridge University Press, 1969)				

BRADY, C.M.M.: The Conversion of Ruth in Targum Ruth, in RRJ 16 (2013), 133-146
 EGERESI, L.S.: Targum, Targumim, in Theologiai Szemle ÚF XLIII, 2000, 132-140.
 FASSBERG, S. recension on Brady, C.M.M. The Proselyte and the Prophet. Character Development in Targum Ruth, SAS 14, Leiden, Brill, 2016., in Reading Religion, August 19, 2018; link: <https://readingreligion.org/books/proselyte-and-prophet>, (letöltés: 2021.05.24).
 FISHBANE, M.: Biblical Interpretation in Ancient Israel, Oxford, Clarendon Press, 1985.
 FLESHER, P.V.M. – CHILTON, B.: The Targums. A Critical Introduction, SAIS 12, Leiden, Brill, 2011.
 KAHLE, P.: The Cairo Genizah, Oxford, Oxford University Press, 19592
 LEVINE, E.: The Aramaic Version of the Bible, BZAW 174., Berlin, W. de Gruyter, 1988.
 LEVINE, É.: The Aramaic Version of Ruth, Rome, Biblical Institute Press, 1973.
 LISOWSKY, G.: Konkordanz zum Hebräischen Alten Testament, Stuttgart, Deutsche Bibel-Gesellschaft, 1981.
 M. MCNAMARA, M.: The New Testament and the Palestinian Targum to the Pentateuch, Rome, Pontifical Biblical Institute, 1966.
 MEEK, R.L.: Inner-Biblical Exegesis, and Inner-Biblical Allusion: The Ethics of a Methodology; in Biblica 95/2, 2014, 280-291.
 MELAMED, E. Z.: Letargum megilat Ruth (ivrit), in: ABIU I, 1963, 190-194.
 ROBERTS, B.J.: The Old Testament Text and Versions, Cardiff, University of Wales Press, 1951.
 SMITH, Mark S.: Your People Shall be My People: Family and Covenant in Ruth 1:16-17, in CBQ 69.2 (2007), 242-258.
 SOKOLOFF, M.: The Targum to Job from Qumran Cave XI, Ramat Gan, Bar Ilan University, 1974.
 SPERBER, A.: The Bible in Aramaic Based on Old Manuscripts and Printed Texts, vols. I-IV., Leiden, Brill, 1959-1968.
 STEWART, R.A.: Rabbinic Theology, Edinburgh and London, Oliver and Boyd, 1961.

HT BSVS168 – Rúth könyvének magyarázata

Tantárgy felelőse: Dr. Egeresi László Sándor	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Héber 1-2.	
Tantárgy előadója: Dr. Egeresi László Sándor	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: 2021/22/ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: 50% jelenlét + 50% órai aktivitás

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Önálló Biblia-fordítás és magyarázat készítésének megtanítása, ill. Rúth könyvének megismerése. Rúth könyvének felépítése, teológiai kérdések felismerése és tárgyalása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

- 1) Rúth könyvének kanonikus helye
- 2) Rúth könyvének LXX és Tg és V fordításai, Rúth a qumráni tekercsek közt
- 3) A könyv műfaja, nyelvezete
- 4) kutatástörténeti áttekintés
- 5) teológiai, jogi, etikai kérdések Rúth könyvében
- 6) migránsok, migráció, jövevények – mit (nem) mond a Héber Biblia?
- 7) szövegolvasás (olvasás, fordítás, exegézis)
- 8) szövegolvasás (olvasás, fordítás, exegézis)
- 9) szövegolvasás (olvasás, fordítás, exegézis)
- 10) szövegolvasás (olvasás, fordítás, exegézis)
- 11) szövegolvasás (olvasás, fordítás, exegézis)
- 12) szövegolvasás (olvasás, fordítás, exegézis)
- 13) szövegolvasás (olvasás, fordítás, exegézis)

14) szövegolvasás (olvasás, fordítás, exegézis)
Évközi tanulmányi követelmények:
Folyamatos jelenlét az órákon és aktív szereplés.
Kötelező irodalom:
BHS Egeresi László S.: Rúth könyve
Ajánlott irodalom:
Hausmann, Jutta: Ruth Süll Tamás: A nő és a férfi kapcsolata Jenei Péter: Jövevények a kapuknál

HT BSVS173 – Qumráni szövegolvasás I. (peserek)				
Tantárgy felelőse: Dr. Egeresi László Sándor	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 3 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Héber 1-2.	
Tantárgy előadója: Dr. Egeresi László Sándor	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: 2021/22/ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: 50% jelenlét + 50% órai aktivitás
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Betekintés a qumráni közösség (esszénusok?) teológiai gondolkodásába, különös tekintettel kapcsolatukra a prófétai irodalommal (ekkor még kanonizált!) és annak qumráni applikációjával.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
1) A qumráni felfedezés története, a tekercsek publikációjának története 2) A közösség történelmének rövid ismertetése. 3) Bevezetés a qumráni irodalomba 4) bevezetés a nem-bibliai irodalomba (a kifejezés anakronizmus, „Biblia” ekkor még nincs!) 5) Mi a peser? A peser mint qumráni műfaj, a peser mint ”rewritten Bible”. Milyen peserek vannak? Kik az úttörő kutatók és mit írtak, mit értek el? 6) az 1QpHab (szövegkiadások, exegetikai és történeti jelentősége) 7) szövegolvasás 8) szövegolvasás 9) szövegolvasás 10) szövegolvasás 11) szövegolvasás 12) szövegolvasás 13) szövegolvasás 14) szövegolvasás				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Folyamatos jelenlét az órákon és aktív szereplés.				
Kötelező irodalom:				
Timothy H. Lim: Pesharim (Sheffield: Sheffield Academic Press, 2002) – magyarul az oktató ismerteti				
Ajánlott irodalom:				
a) idegen nyelven: - A Holt-tengeri Tekercsek Brill CD-Rom kiadása (elérhető a TPK -ban) - W.H. Brownlee évtizedeken át kutatta az 1QpHab -ot, számos írása jelent meg e témakörben; alapmű: The Midrash Peshar of Habakkuk, (SBLMS 24; Missoula: Scholars Press, 1979.) -Martinez-Tigchelaar: The Dead Sea Scrolls – Study Edition (Leiden: Brill, 1999) Schiffman-VanderKam: Encyclopedia of the DSS (Oxford: OUP, 2000)				

Charlesworth, J. (Ed.): The Bible and the DSS (Waco: Baylor, 2006)
 Lim, T.: The DSS – A Very Short Introduction (Oxford: OUP, 2005)
 Berrin, S.L. - The Peshar Nahum Scroll from Qumran (Leiden: Brill, 2004)
 George Brooke – Exegesis at Qumran (Brownlee tanítványa, nála írt disszertáció)

2) Magyarul Komoróczy Géza és Fröhlich Ida (A kumráni szövegek magyarul) fordította le a holt-tengeri tekercseket. Előbbi teljesen elavult, utóbbi részleges revízióra szorul. Jól használható Xeravits Géza bevezetése (Könyvtár a pusztaban) – de csak a nem biblikus irodalmat ismerteti, valamint P. Davies bevezetéstana a DSS-ba – mindhárom elérhető a Török Pál Könyvtárban.

HT BSVS222, HT ÉRTÉ534 – Alvilágkép az Ószövetségben

Tantárgy felelőse: Drs. Péntek Dániel	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Drs. Péntek Dániel	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: 1., 3., 5., 7., 9., 11.	Értékelés módszere: órai munka, házi dolgozat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az alvilággal és a halál utáni étellel kapcsolatos gondolkodás nyomai viszonylag ritkán jelennek meg az Ószövetség könyveiben, a későbbi teológiai gondolkodás számára azonban ezek az elszórt nyomok nagy jelentőségre tettek szert. Jelen kurzus elsődleges célja az Ószövetség / Héber Biblia alvilággal foglalkozó szövegeinek a feltérképezésén és alapos olvasásán keresztül az Ószövetség saját(os) hangjának megismerése. A tantárgy másodlagos célja a probléma kutatástörténetének bemutatása. Az ószövetségi források egy részét (a tematikában is jelzett szövegek részleteit) lehetőség szerint héber nyelven is olvassuk, de a héber nyelvtudás nem előfeltétele a kurzus teljesítésének!

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Az ószövetségi alvilágkép kutatásának története
2. A *seol* szó etimológiája és szemantikája, az alvilág az ókori közel-keleti kultúrákban (feldolgozandó olvasmány: John Jarick: „Questioning Sheol”, in Stanley E. Porter, et al. (szerk.): *Resurrection*, JSNTSup 186. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1999, 22-32.)
3. Az alvilág nevei a héber Bibliában. Az alvilágkép kozmológiai vonatkozásai
4. Az alvilág az Ószövetség prózai szövegeiben
5. Az alvilág a bölcsességirodalomban
6. Az alvilág a prófétai irodalomban. Ézs 14
7. Ez 32,17-32 (feldolgozandó olvasmány: Daniel I. Bock: *Beyond the Grave: Ezekiel's Vision of Death and Afterlife*, *Bulletin for Biblical Research* 2 [1992], 113-141.)
8. Az alvilág és az abból való szabadulás a zsoltárokból és a narratív és prófétai könyvek zsoltárbetéteiben (feldolgozandó olvasmány: Hamar Zoltán, „Az Úr színe előtt járok az élők földjén” (Zsolt 116,9) – A halálból való szabadítás motívuma a Zsoltárok könyvében”, *Studia Biblica Athanasiana* 10 [2008], 17-30.). Zsolt 88
9. JHVH és az Alvilág (feldolgozandó olvasmány: Gönke Eberhardt: *Die Gottesferne der Unterwelt in der JHWH-Religion*, in Angelika Berlejung – Bernd Janowski (szerk.): *Tod und Jenseits im alten Israel und in seiner Umwelt: Theologische, religionsgeschichtliche, archäologische und ikonographische Aspekte*, Tübingen, Mohr Siebeck, 2009, 373-395.)
10. Az egyén és az Alvilág. A Seol, mint eszkhaton.
11. A probléma vallástörténeti és bibliai-teológiai értelmezései
12. Összegzés. Félévzárás.

Évközi tanulmányi követelmények:

1. aktív részvétel az órákon
2. Források és szakirodalom otthoni feldolgozása

3. Egy forrás rövid elemzése (4000-6000 karakter)

VAGY

Rövid reflexió írása egy, az oktatóval egyeztetett szakirodalmi tételhez kapcsolódón (4000-6000 karakter)

VAGY

Szóbeli beszámoló az utolsó órán a félév során olvasott héber nyelvű bibliai források egy részéből.

Órarendi beosztás: szerda 16:30-18:00 (az oktatóval való egyeztetés alapján módosítható)

Kötelező irodalom:

Daniel I. Bock: *Beyond the Grave: Ezekiel's Vision of Death and Afterlife*, *Bulletin for Biblical Research* 2 (1992), 113-141.

Gönke Eberhardt: *Die Gottesferne der Unterwelt in der JHWH-Religion*, in Angelika Berlejung – Bernd Janowski (szerk.): *Tod und Jenseits im alten Israel und in seiner Umwelt: Theologische, religionsgeschichtliche, archäologische und ikonographische Aspekte*, Tübingen, Mohr Siebeck, 2009, 373-395.

Hamar Zoltán: „Az Úr színe előtt járok az élők földjén” (Zsolt 116,9) – A halálból való szabadítás motívuma a Zsoltárok könyvében”, *Studia Biblica Athanasiana* 10 (2008), 17-30.

John Jarick: „Questioning Sheol”, in Stanley E. Porter et al. (szerk.): *Resurrection*. JSNTSup 186. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1999, 22-32.

Philip S. Johnston: *Shades of Sheol: Death and Afterlife in the Old Testament*, Downer's Grove, Ill.: InterVarsity, 2002.

Ajánlott irodalom:

Christoph Barth: *Die Errettung vom Tode in dem individuellen Klage- und Dankliedern des Alten Testaments*, Zürich, Zollikon, 1947.

Elizabeth M. Bloch-Smith: *Judahite Burial Practices and Beliefs about the Dead*. JSOTSup 123. Sheffield, JSOT Press, 1992.

Mitchell J. Dahood: *Psalms 101-150 (AB 17A)*, Garden City, Doubleday, 1970.

Gönke Eberhardt: *JHWH und die Unterwelt: Spuren einer Kompetenzerweiterung JHWHs im Alten Testament*, (FAT II/23) Tübingen, Mohr Siebeck, 2007.

Engly Sándor, *Halál, feltámadás, örök élet az Ószövetségben*. Budapest, 2014.

Christopher B. Hays: *Death in the Iron Age II and in First Isaiah*, (FAT 79), Tübingen, Mohr Siebeck, 2011.

Bernd Janowski: *Die Toten loben JHWH nicht. Psalm 88 und das alttestamentliche Todesverständnis*, in F. Avemarie – H. Lichtenberger (szerk.), *Auferstehung – Resurrection (WUNT 135)*, Tübingen, Mohr Siebeck, 2001, 3–45.

Dina Katz: *The Image of the Netherworld in the Sumerian Sources*, Bethesda, Maryland, CDL Press, 2003.

Marjovszky Tibor: „A föld megszüli az árnyakat”: Néhány megjegyzés a rabbinikus hagyomány föltámadás hitéhez”, in: Zsengellér József (szerk.), *Eszkhatológia és utópia: Tanulmányok*. (Acta Theologica Papensia; 6.) Pápa, 2001. 9-16.

Robert Martin-Achard: *From Death to Life: A Study of the Development of the Doctrine of the Resurrection in the Old Testament*, translated by John Penney Smith. Edinburgh. Oliver & Boyd, 1960.

Herbert Niehr: *A halott megítélésének változása a fogság utáni Júdában*, Xeravits Géza fordítása, *Studia Biblica Athanasiana* 4 (2001). 21-38.

Ruth Rosenberg: *The Concept of Biblical Sheol within the Context of Ancient Near Eastern Beliefs: A Thesis*, Ph.D. dissertation, Harvard University, 1981.

Rózsa Huba: *A halál és az ember halál utáni sorsa az Ószövetség proto- és deuterokanonikus könyveiben*, *Teológia* 31/3-4 (1997), 41-63.

Mark S. Smith: *Rephaim*, in: David Noel Freedman (szerk.): *Anchor Bible Dictionary*, 5. kötet, New York, Doubleday, 1992, 674–676.

Klaas Spronk: *Beatific Afterlife in Ancient Israel and in the Ancient Near East*, (AOAT 219), Neukirchen-Vluyn, Neukirchener Verlag, 1986.

Nicholas J. Tromp: *Primitive Conceptions of Death and the Nether World in the Old Testament*, (Biblica et Orientalia 21), Rome, Pontifical Biblical Institute, 1969.

Zsengellér József: *Demitizálás: Az Ószövetség válasza a halál kihívására*, *Studia Biblica Athanasiana* 10 (2008), 31-42.

HT BSVS223, HT ÉRTÉ535 - Az ókori Izrael történetének újasszír forrásai

Tantárgy felelőse: Drs. Péntek Dániel	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Drs. Péntek Dániel	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: 3., 5., 7., 9., 11.	Értékelés módszere: órai munka, kiselőadás

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy a hallgatók elmélyítve a Bibliai kortörténet 1. kurzuson szerzett ismereteiket megismerkedjenek, az ókori Izrael és Júda nagybirodalmi kontextusával, történetének akkád nyelvű szöveges forrásaival, a királyfelirat műfajával, valamint azokkal az újasszír királyfelirat-részletekkel, amelyek fontos adalékokat tartalmaznak Izrael és Júda államainak történetéhez. A hallgatók a kurzus keretében magyar fordításban olvashatják a forrásszemelvényeket.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Bevezetés: Asszíria története
2. Izrael története az újasszír korban
3. II. Assurnaszípal királyfeliratai
4. III. Salmanesszár királyfeliratai
5. III. Adad-nirári királyfeliratai
6. III. Tiglat-pileser királyfeliratai
7. Samária elfoglalása a Babilóni Krónikában
8. II. Sarrukin királyfeliratai
9. Szanhérib királyfeliratai
10. Eszarhaddon királyfeliratai
11. Assurbanipal királyfeliratai
12. Kitekintés: Az Újasszír birodalom bukása a bibliai hagyomány tükrében

Évközi tanulmányi követelmények:

1. a források órai és otthoni feldolgozása (magyar fordításban)
2. kiselőadás tartása egy, a hallgató által választott témából

Órarendi beosztás: szerda 15:00-16:30 (az oktatóval való egyeztetés alapján módosítható)

Kötelező irodalom:

Harmatta János (szerk.): *Ókori keleti történeti chrestomathia*, Budapest, Osiris, 2003. (és korábbi kiadások)
 Amelie Kuhrt: *Az ókori Közel-Kelet*, (ford. Mohay Gergely), Budapest, PPKÉ-BTK, 2005.
 Michael Roaf: *A mezopotámiai világ atlasza*, (ford. Dezső Tamás), Budapest, Helikon Kiadó – Magyar Könyvklub, 1999.
 Az *Ókori keleti történeti chrestomathia*-ban nem szereplő forrásokat a hallgatók az oktató fordításában, handout formájában kapják meg.

Ajánlott irodalom:

Karasszon István: *Izrael története*, Kréné 10, Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009.
 Vér, Ádám: *Az Újasszír Birodalom keleti tartományai*, Budapest – Pécs, L'Harmattan Kiadó – Pécsi Tudományegyetem, 2018.
 A. Kirk Grayson: *Assyrian Rulers of the Early First Millennium BC I (1114-859 BC)*, Royal Inscriptions of Mesopotamia - Assyrian Periods, Vol. 2., Toronto, University of Toronto Press, 1991.
 A. Kirk Grayson: *Assyrian Rulers of the Early First Millennium BC II (858-745 BC)*, Royal Inscriptions of Mesopotamia - Assyrian Periods, Vol. 3., Toronto, University of Toronto Press, 1996.
 Hayim Tadmor – Shigeo Yamada: *The Royal Inscriptions of Tiglath-pileser III (744-727 BC) and Shalmaneser V (726-722 BC), Kings of Assyria*, The Royal Inscriptions of the Neo-Assyrian Period, Vol. 1., Winona Lake, Eisenbrauns, 2011.

A. Kirk Grayson – Jamie Novotny: *The Royal Inscriptions of Sennacherib King of Assyria (704-681 BC), Part 1*, The Royal Inscriptions of the Neo-Assyrian Period, Vol. 3/1., Winona Lake, Eisenbrauns, 2012.
 A. Kirk Grayson – Jamie Novotny: *The Royal Inscriptions of Sennacherib King of Assyria (704-681 BC), Part 2*, The Royal Inscriptions of the Neo-Assyrian Period. Vol. 3/2., Winona Lake, Eisenbrauns, 2014.
 Erle Leichty: *The Royal Inscriptions of Esarhaddon King of Assyria (680-669)*, The Royal Inscriptions of the Neo-Assyrian Period, Vol. 4., Winona Lake, Eisenbrauns, 2011.
 Jamie Novotny – Joshua Jeffers: *The Royal Inscriptions of Ashurbanipal (668-631 BC), Assur-etil-ilani (630-627 BC), and Sin-šarra-iškun (626-612 BC), Kings of Assyria*, The Royal Inscriptions of the Neo-Assyrian Period, Vol. 5/1, Winona Lake, Eisenbrauns, 2018.

HT BSVS224, HT ÉRTÉ536 – Bevezetés a zsoltárvéleménybe

Tantárgy felelőse: Drs. Péntek Dániel	Féléves óraszám: N: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Drs. Péntek Dániel	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: 1., 3., 5., 7., 9., 11.	Értékelés módszere: órai munka, kiselőadás

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy részletes bevezetést nyújtson ókori izraeli zsoltárvéleménybe és megismertesse a hallgatókkal a zsoltárvélemény néhány fontosabb kérdését. A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek a zsoltárok legfőbb nyelvi és költői jellegzetességeivel, a Zsoltárok könyve fontosabb ókori kézírataival és fordításaival, a zsoltárok történeti és vallástörténeti háttérével, valamint a zsoltárvélemény néhány fontosabb kérdésével és a Zsoltárok könyvén kívüli zsoltár-típusú szövegekkel.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Fogalmi tisztázás. A zsoltárvélemény ókori párhuzamai
2. A Zsoltárok könyve kézíratai
3. A Zsoltárok könyve ókori fordításai
4. Nyelvi kérdések (Grammatika)
5. Költői eszközök (Poetológia)
6. Tradíciók, formulák, motívumok
7. Műfajok a zsoltárvéleményben
8. Az egyes költemények – néhány példán keresztül
9. Mít lehet tudni a zsoltárok feliratairól?
10. Gyűjtemények a Zsoltárok könyvében – A Zsoltárok könyve, mint gyűjtemény
11. Zsoltárok a Zsoltárok könyvén kívül
12. Teológia, kozmológia és antropológia a zsoltárvéleményben
13. A zsoltárvélemény főbb irányai. Kommentárok a Zsoltárok könyvéhez
14. A zsoltárvélemény hatástörténetének néhány aspektusa

Évközi tanulmányi követelmények:

1. órai munka
2. kiselőadás tartása egy, a hallgató által választott témából

Órarendi beosztás: szerda 15:45-17:15 (az oktatóval való egyeztetés alapján módosítható)

Kötelező irodalom:

Klaus Seybold: *Die Psalmen: Eine Einführung*, Stuttgart, Kohlhammer, 1986. (vagy angolul: Klaus Seybold: *Introducing the Psalms*, translated by R. Grame Dunphy, London – New York, T&T Clark, 1990.)

Ajánlott irodalom:

Bob Becking – Eric Peels (szerk.): *Psalms and Prayers. Papers Read at the Joint Meeting of the Society of Old*

Testament Study and Het Oudtestamentisch Werkgezelschap in Nederland en België, Apeldorn August 2006 (OTS 55), Leiden – Boston, Brill, 2007.

William P. Brown (szerk.): Oxford Handbook of the Psalms, Oxford, Oxford University Press, 2014

Hermann Gunkel – Joachim Begrich: Einleitung in die Psalmen: Die Gattungen der religiösen Lyrik Israels, Göttingen, Vandenhoeck&Ruprecht, 1933.

Othmar Keel: The Symbolism of the Biblical World: Ancient Near Eastern Iconography and the Book of Psalms, Winona Lake, Indiana, Eisenbrauns, 1997.

Alberto Mello: Hárfá és lant ébredése: Válogatott tanulmányok a Zsoltárok könyvéhez (A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Bibliatudomány Tanszékének kiadványai 15.), Budapest, Sapientia – L'Harmattan, 2017.

Sigmund Mowinckel: The Psalms in Israel's Worship, 1-2. köt., ford. D. R. Ap-Thomas, Oxford, Basil Blackwell, 1962.

Klaus Seybold: Die Psalmen (HAT 1/15), Tübingen, Mohr Siebeck, 1996.

HT ÉRTÉ546 – Izrael mai turisztikai szemmel

Tantárgy felelőse: Dr. Kovács Enikő Hajnalka	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Dr. Kovács Enikő Hajnalka	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Az önálló szellemi-lelki étellel rendelkező Szentföld megismerése.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
A kurzus kedvesináló szeretne lenni mindazoknak, akik szívesen részt vennének vagy szerveznének izraeli körutakat, zárandokutakat. A kurzus célja az, hogy a hallgató alapvető ismereteket szerezzen Izrael országról, kultúrájáról, annak turisztikai célpontjairól.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Órákon aktív részvétel, gyakorlati jegy.				
Kötelező irodalom:				
Simon Griver szerk: <i>IZRAEL</i> , Nyitott Szemmel sorozat, Kossuth kiadó, Budapest, 2008				
Ajánlott irodalom:				
Gerhard Heck: <i>Izrael</i> , Marco Polo sorozat, Corvina kiadó, Budapest, 2010				
Kőszeghy Miklós: <i>A föld alatti Izrael</i> , L'Harmattan kiadó, Budapest, 2014				
Tóth Kálmán: <i>A régészet és a Biblia</i> , Kálvin kiadó, Budapest, 1997				

HT RSVS330, HT ÉRTÉ537 – Turning Points – Decisive Moments in the History of Christianity (Reading Course)

Tantárgy felelőse: Dr. Lányi Gábor János	Féléves óraszám:	Kredit: 4 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Upper-Intermediate Level English Skills	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor János	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: English	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: see requirements below

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

The study of Christianity's past is essential for anyone who seeks to understand Christianity's present situation in the World and wants comprehend the Western tradition of culture, education, government and society. This course designed to help this comprehension by familiarizing the students with the most formative events, persons and movements of Christianity - the detailed examination of selected "turning points" of church history.

The course's guideline is Mark Noll's widely used book, titled Turning Points. One chapter of the textbook will be discussed at each meetings of the course. The textbook will be provided in electronic format.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. The Church Pushed Out on Its Own: The Fall of Jerusalem (70)
2. Realities of Empire: The Council of Nicea (325)
3. Doctrine, Politics, and Life in the Word: The Council of Chalcedon (451)
4. The Monastic Rescue of the Church: Benedicts's Rule (530)
5. The Culmination of Christendom: The Coronation of Charlemagne (800)
6. Division between East and West: The Great Schism (1054)
7. The Beginnings of Protestantism: The Diet of Worms (1521)
8. A New Europe: The English Act of Supremacy (1534)
9. Catholic Reform and Worldwide Outreach: The Founding of the Jesuits (1540)
10. The New Piety: The Conversion of the Wesleys (1738)
11. Discontents of the Modern West: The French Revolution (1789)
12. A Faith for All the World: The Edinburgh Missionary Conference (1910)
13. Mobilizing for the Future: The Second Vatican Council (1962-65) and the Lausanne Congress on World Evangelization (1974)

Évközi tanulmányi követelmények:

Regular reading of the assigned chapter for each meeting. Participating students will have to give a presentation in class about their chosen chapter, provide handouts, lead discussion, and submit a 6-8 pages long seminar paper at the end of the course OR give two presentations in class with handouts and discussion lead without submitting seminar paper.

Kötelező irodalom:

NOLL, Mark: Turning Points. Decisive Moments in the History of Christianity. Grand Rapids, Baker, 2012.

Ajánlott irodalom:

BETTENSON, Henry - Chris MAUNDER (eds.): Documents of the Christian Church, Oxford University Press, 2011.

GONZALEZ, Justo L.: The Story of Christianity, Vol. 1: The Early Church to the Dawn of the Reformation, New York, Harper One, 2010.

GONZALEZ, Justo L.: The Story of Christianity, Vol. 2: The Reformation to the Present Day, New York, Harper One, 2010.

HASTINGS, Adrian: A World History of Christianity, Grand Rapids, Eerdmans, 1999.

RAHNER, Hugo: Church and State in Early Christianity, San Francisco, Ignatius Press, 1992.

HT RSVS315, HT ÉRTÉ543 – Nemzeti reformációk

Tantárgy felelőse: Földváryné dr. Kiss Réka	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor János	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: lásd követelmények

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célja, hogy az egyháztörténeti előadásokon kötelezően elsajátítandó ismereteken túl mélyebb betekintést adhasson a reformáció európai terjedésébe. Hogyan és miért tették magukévá egyes európai nemzetek a reformáció szellemiségét? Milyen eseti tényezők segítettek és hátráltatták a különböző kultúrkörökben a reformáció kiteljesedését? Mi volt a kulcsa a sikernek, mik eredményezték a kudarcot? Milyen nyomokat hagyott a reformáció a különböző európai népek kulturális, társadalmi és politikai arculatán? Ezekre a kérdésekre keresik a választ a szeminárium résztvevői.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Orientációs óra, a szeminárium menetének és követelményeinek ismertetése
2. A „német vallás” – A Birodalom reformációja, a reformáció Német-Római Birodalma
3. A lutheranizmus alternatívája – Bucer és a Confessio Tetrapolitana városai (Strassburg, Konstanz, Memmingen, Lindau)
4. A hódítók reformációja - Német-svájci zwingliánizmus (Zürich, Bazel, Bern, Schaffhausen)
5. Genf Kálvin előtt – a francia-svájci reformáció kezdetei (Farel, Viret, Lausanne, Neuchatel)
6. A kálvinizmus bölcsője – hugenottizmus a Francia Királyságban
7. Via media – Anglia félutas reformációja
8. Kálvinizmus a maximumon – a skót reformáció
9. Észak apostola – reformáció a Dán Királyságban
10. Észak oroszánja – a svéd reformáció
11. „Senki sem számít a spanyol inkvizícióra” - Spanyolország és Itália elfojtott reformációja
12. Reformáció Isztambulban? - Lukarisz Cirill konstantinápolyi pátriárka reformációs kísérlete
13. Egy elfeledett világ - Reformáció a Lengyel-litván Nemzetközösségben
14. „A világ legboldogabb országa” – a holland reformáció és aranykor kapcsolata
15. „E pluribus unum” - amerikai puritanizmus a 17. században
16. Összefoglaló óra

Évközi tanulmányi követelmények:

A tematikából választott téma prezentálása a többi résztvevő számára, illetve a választott téma alapján 6-8 oldalas szemináriumi dolgozat megírása VAGY két választott téma prezentálása, belőlük jegyzet készítése és közreadása.

Ajánlott irodalom:

Adriányi Gábor: Az egyháztörténet kézikönyve, Budapest: Szent István Társulat, 2001
 Chadwick, Owen: A reformáció, Budapest: Osiris, 1998
 Colijn, Jos: Egyetemes egyháztörténet, Iránytű Alapítvány, 2001
 Dienes Dénes, szerk.: A reformáció – Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához II., Sárospatak: Sárospataki Teológiai Műhely, 2008
 Fazakas Sándor, szerk.: Kálvin időszerűsége, Budapest: Kálvin Kiadó, 2009
 Fiala Endre: Pápaság és nemzetállamok a késői középkorban és az újkor hajnalán, Jászberény, 1937
 Fröhlich, Roland: Egyháztörténet évszámokban, Budapest: Jel, 2007
 Gresch, Eberhard: A hugenották, Budapest, Kálvin, 2008
 Greschat, Martin: Martin Bucer – Egy reformátor és a kor, amelyben élt, Budapest: Kálvin Kiadó, 2011
 Heussi, Karl: Az egyháztörténet kézikönyve, Budapest: Osiris, 2000
 Johnson, Paul: A kereszténység története, Budapest: Európa, 2001
 Jung, Martin H.: Melancton és kora, Budapest: Kálvin, 2012.
 Lane, Tony: A keresztyén gondolkodás rövid története, Budapest: Harmat-Kálvin, 2001
 McGrath, Alistair: Bevezetés a keresztyén teológiába, Budapest: Osiris, 2003
 McGrath, Alister E.: Kálvin, Budapest: Osiris, 1996

Révész I.-Segesváry L.: Az egyháztörténelem alapvonalai, Debrecen: 1936; reprint 1991
 Szántó György Tibor: Anglikán reformáció, angol forradalom. Budapest: Európa Könyvkiadó, 2000
 Szántó Konrád: Egyháztörténelem, Budapest: Jel, 2007
 Warga Lajos: A keresztyén egyház történelme, Sárospatak, 1906

HT RSVS327, HT ÉRTÉ544 – Egyháztörténeti források digitalizálása

Tantárgy felelőse: Földváryné dr. Kiss Réka	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor János	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: lásd követelmények
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A szeminárium célja, magyar református közelmúltunk (2. világháború utáni időszak) meghatározó és érdekes, eddig nyilvánosság elé nem tárt dokumentumainak digitalizálása egy később nyomtatásban megjelenő forrásközlemény megjelentetése céljából.</p> <p>A szeminárium résztvevői bescannelt vagy fotózott dokumentumok alapján optical character recognition (OCR) programmal digitalizálják a forrásokat, a digitális változatot összevetik az eredetivel. A digitalizált dokumentumokból a szeminárium résztvevői elé tárul a kommunizmus időszakának egyházi élete, egyházkormányzati ügyei, nem egy esetben példás, de néha katartikus emberi sorsai.</p> <p>A résztvevők online formában tartják egymással a kapcsolatot, a vezető ajánlására így történik meg a feldolgozandó források kiválasztása, illetve a digitalizálás, a szövegek elolvasása után a tapasztalatok megbeszélése, cseréje. A résztvevők elsajátítják a digitális archiválás gyakorlatát, mély ismeretekre tesznek szert a második világháború és a rendszerváltás közti időszak református egyházi életét illetően.</p>				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Konzultációs alkalmak egyedi megbeszélés alapján.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
A szemináriumvezető által ajánlott dokumentumok digitalizálása, a digitalizált változatnak az eredetivel való egybevetése, korrektúrája.				

HT RSVS331, HT ÉRTÉ538 – Etikai kérdések napjainkban

Tantárgy felelőse: Dr. Czentnár Simon	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: nincs	
Tantárgy előadója: Dr. Czentnár Simon	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: írásbeli dolgozat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Milyen választ adhatunk korunk égető kérdéseire lelkeszként, vallástanárként – keresztyénként? Hogyan képviseljük a bibliai álláspontot – Isten igazságát és szeretetét – úgy, hogy egyszerre fogalmazzunk meg határozott és megalapozott válaszokat? Hogyan, mikor, milyen környezetben szólalunk meg?

Az Etika 2 tárgy hallgatói évről évre jelzik, hogy a lelkeszi és vallástanári szolgálat szempontjából aktuálisnak és hasznosnak érzik a kurzus során levont tanulságokat, az órákon nyíló beszélgetési lehetőségeket, és szívesen folytatnák az együtt gondolkodást a felvetődő témákról. Ez a szeminárium fórumot biztosít a további műhelymunkához. Emellett az alsóbb évfolyamok azon hallgatói is csatlakozhatnak, akik még nem teljesítették az Etika 2 előfeltételeit, de érdeklődnek a témák iránt, és szeretnének betekintést nyerni a teológiai etikai vizsgálódás munkafolyamatába.

A kurzus az Etika 2 tárgy módszerességéhez hasonlóan igyekszik segítséget nyújtani a hallgatóknak abban, hogy – bibliai, rendszeres teológiai és gyakorlati teológiai felkészültségükkel – önállóan is képesek legyenek megalapozni, képviselni és megélni a Szentírás igazságát napjaink aktuális etikai kérdéseiben.

„Mint az aranyalma ezüstitányéron, olyan a helyén mondott ige.” (Példabeszédek 25,11)

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Bevezető óra

- Az etika fogalma, feladata
- Az etikai vizsgálódás munkafolyamata

Választható témák (vázlatosan):

- A szabadság
- Média és hírközlés / Képi ábrázolás / Művészetek / Beszéd, igazmondás
- Munka / Ünnepek / Szabadidő és játék / Civilizáció és kultúra
- Szülők, gyermekek, nemzedékek / Nép, nemzet, hazaszeretet / Etnikai sokféleség és kisebbségek
- Hatalom és állam / Közélet / Jog / Gyermekjog
- Ökológia, környezetvédelem
- Gazdaság / Pénz és vagyon / Szegénység
- Házasság, család / Elválás / Családtervezés, születésszabályozás / Nemiség, gender / Homoszexualitás, transzneműség
- Orvosi etika / Abortusz / Eutanázia / Öngyilkosság / Halálbüntetés / Háború
- Technológia / Mesterséges intelligencia
- Egyházi szolgálatok

Évközi tanulmányi követelmények:

- Aktív részvétel az órákon
- Előadás és írásban beadott dolgozat egy előre kiválasztott téma alapján

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Szűcs Ferenc: *Teológiai Etika*, Budapest, Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya, 1993.
- Jan Milic Lochman: *A szabadság útjelzői*, Budapest, Kálvin Kiadó, 1993.
- J. Douma: *A Tízparancsolat*, Budapest-Gödöllő, Iránytű Kiadó, 1994.
- Török István: *Etika*, Kolozsvár, 1997.
- Sebestyén Jenő: *Református Etika*, Budapest, 1993.
- John Stott: *Korunk égető kérdései*, Budapest, Harmat, 2020.
- Cseri Kálmán: *A Tízparancsolat*, Budapest, Harmat, 2016.
- Scott B. Rae: *Erkölcsei döntések. Bevezetés az etikába*, Budapest, Harmat, 2015.

HT RSVS332, HT ÉRTÉ539 – Istenérvek

Tantárgy felelőse: Dr. Szabó István	Féléves óraszám: N:30 Kredit: 2	Órarendi beosztás: szerda 15:30 (illetve megbeszélés szerint)	Előtanulmányi kötelezettség: nincs	
Tantárgy előadója: Nagy Gergely	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: ---	Értékelés módszere: évközi számonkérés

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A 21. században már nem elég, ha bibliai történeteket tanítunk a gyülekezeteinknek és fiataljainknak – ugyanilyen szükségük van átgondolt érvekre a hitük mellett. A kurzus során megvizsgáljuk a filozófiai istenfogalom kialakulását, az Isten létezésével melletti főbb vallásfilozófiai érveket és azokat a legjobb és legfontosabb ateista vallásfilozófiai ellenérveket, melyek úgy tűnik, csökkentik a teizmus és így a keresztény hit valószínűségét is. A kurzus segítségével átfogó képet kaphatnak a hallgatók a 21. századi angolszász vallásfilozófia komplex területéről és olyan kompetenciákat sajátíthatnak el, melyek segítségével hatékonyan lesznek képesek részt venni az egyre erősödő filozófiai diskurzusban.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Bevezetés I. – A természeti teológia története
2. Bevezetés II. – A vizsgált istenfogalom
3. Ontológiai istenérvek
4. Kozmológiai érv (Kalám - kontingenciaérv - Swinburne induktív érve stb.)
5. Tervezési érv (Fókuszban Hume és Swinburne neki adott válasza)
6. Tudatból vett érvek
7. Észből vett érvek (Lewis és Plantinga)
8. Moralitásból vett érvek (Eutüfrón-dilemma, Kant és Newman)
9. Vallási tapasztalatból vett érv (Swinburne)
10. Csodákból vett érvek
11. Pragmatikus/gyakorlati érvek (Pascal és William James)
12. Fideizmus (Kierkegaard és a református episztemológia)
13. Rosszból vett érv (teodiceák és defenzív szkepszis)
14. Rejtettségéből vett érv

Évközi tanulmányi követelmények:

Részvétel az órákon.

Kötelező és ajánlott irodalom:

Brian Davies: Bevezetés a vallásfilozófiába, Budapest, 1999
 Richard Swinburne: Isten volt Jézus? Budapest, 2012
 Richard Swinburne: Van Isten?, Budapest, 1998
 Szalai Miklós: Létezik-e Isten? Ateista érvek a mai angolszász filozófiában, Budapest, 2005
 William Lane Craig: Reasonable Faith (Észszerű hit címen magyar megjelenés alatt), Wheaton, 2008
 D. Howard-Snyder: (szerk.) The Evidential Argument from Evil
 J. L. Mackie: The Miracle of Theism
 Michael Martin: Atheism: A Philosophical Justification
 Quentin Smith-William Lane Craig: Theism, Atheism and The Big Bang Cosmology,

HT BSVS225, HT ÉRTÉ540 – A Római levél olvasása Kálvinnal

Tantárgy felelőse: Dr. Pecsuk Ottó	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: nincs	
Tantárgy előadója: Dr. Pecsuk Ottó	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
<p>A sokszor „egykönyves” szerzőnek tartott Kálvin nem is annyira az Institutióra, mint inkább a bibliai kommentárjaira volt büszke, és azokat tartotta legfontosabb teljesítményének. A bibliai kommentárok sorozatát a Római levélhez írt kommentárral kezdte, ott fektette le több olyan írásmagyarázati elvét, amelyhez később mindvégig hűséges maradt. Aki Kálvin Római levél kommentárját olvassa, az nem csak magával a páli levéllel ismerkedik meg, hanem betekintést nyer az ógyházi és reformátori írásmagyarázat legfontosabb kérdéseibe, és szemtanúja lehet, hogyan épít Kálvin kritikusan a humanizmus Pál kultuszára és reformátortársainak (például Melanchthon, Bucer, Bullinger) egzegetikai megfigyeléseire. Mindeközben pedig mindvégig figyelmet fordít az egyéni bibliaolvasó és a gyülekezet kegyességének építésére is.</p>				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<p>A hallgatók az előadóval egyeztetve olvassák végig a Római levelet és értelmezik azt Kálvin Római levél kommentárja segítségével.</p>				
Évközi tanulmányi követelmények:				
<p>Folyamatos órai jelenlét és munka; a kommentárban felbukkanó részkérdések további feldolgozása otthoni munkával, prezentálása és megbeszélése a szemináriumon. Értékelés szempontjai: 30% referátum; 20% részvétel a diszkusszióban 50 % szemináriumi dolgozat. Maximális hiányzás 3 alkalom.</p>				
Kötelező és ajánlott irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Kálvin, J., <i>A rómaiakhoz írt levél magyarázata</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 2010. • Gánóczy S. – Scheld, S., <i>Kálvin hermeneutikája</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 1997. • Parker, T.H.L., <i>Calvin's New Testament Commentaries</i>. Edinburgh: T&T Clark, 1993. 				
Ajánlott irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • van't Spijker, W., <i>Kálvin élete és teológiája</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 2003. • Niesel, W., <i>Kálvin teológiája</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 1998. • Kálvin J., <i>Institutio. A keresztyén vallás rendszere</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 2014. • Torrance, T. F., <i>The Hermeneutics of John Calvin</i>. T&T Clark, 1988. 				

HT ÉRTÉ541 - Augustinus az istenszeretetről és az emberszeretetről

Tantárgy felelőse: Dr. Kendeffy Gábor	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Dr. Kendeffy Gábor	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: bármely	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: bármely	Értékelés módszere: az órai munka értékelése; referátum; ZH

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja portét rajzolni Ágostonról elsősorban abból a szempontból, hogy mit tanított Istenről és a lélekről, és mit gondolt az embernek az Istennel és a többi emberrel szembeni kötelességéről. Ezen a kérdéskörön belül foglalkozunk Ágoston platonizmusának kérdésével, misztikájával, antropológiájával, az akaratról és a kegyelemről szóló tanításával, valamint konkrét etikai kérdésekben megfogalmazott álláspontjával, amilyen a szexualitás és a hazugság. Ezeket a témákat rövid szövegek hétről hétre való feldolgozásán keresztül tanulmányozzuk. A félév során minden hallgató egy referátumot ír és ad elő az erre kijelölt választható irodalomból, amely kapcsolódik egy témához és az ahhoz tartozó kötelező irodalomhoz. A félév végén rövid kvízkérdésekből álló dolgozatot írunk a feldolgozott szövegekből.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Bevezetés: életrajz, hatások
2. Ágoston és a platonizmus. Irodalom: Aurelius Augustinus, *Vallomások* (ford. Városi István), Budapest, 1982, 190-205. (7. könyv, 7-18, fej.) Vallomások. Referátum témájául választható: uo. 123-146; 178-190. (V. k.; VII.1-6. fej.)
3. Az Istenhez vezető gondolati út. Szent Ágoston, *A szabad akaratról*, 2. k. 57-114; f. in: Szent Ágoston, *A boldog életről, A szabad akaratról*, Budapest, Európa Kiadó, 1989. 123-143; 133-155. Referátum témájául választható: Aurelius Augustinus, *Vallomások* (ford. Városi István), Budapest, 1982, 277-313.; (10. könyv, 1-27. fej.)
4. Istenszeretet és emberszeretet. Irodalom: Szent Ágoston: A keresztény tanításról I. k. 1-9.f. 22-33.f. in Aurelius Augustinus, *A keresztény tanításról*, Budapest, Kairosz, 2001.
5. Isten időtlensége, az ember időbelisége. Irodalom: Vallomások, in: Aurelius Augustinus, *Vallomások* (ford. Városi István), Budapest, 1982, 11. k. 9-31. f. 353-379.
6. Test és lélek viszonya. Irodalom: Szent Ágoston: *A Zenéről* 6. k. 7-26. f. in: Aurelius Augustinus, *Fiatalkori párbeszéd, Ókeresztény írók*, 11, Budapest: Szent István Társulat, 1986, 618-626. Referátum témájául választható: Szent Ágoston, *A szabad akaratról*, 3. k. 129-192. in: Szent Ágoston, *A boldog életről, A szabad akaratról*, Budapest, Európa Kiadó, 1989., 220-241.
7. Az akarát. Irodalom: Aurelius Augustinus, *Vallomások*, 232-242.; (8.k.9-21–11. 30.) Referátum témájául választható: Szent Ágoston, *A szabad akaratról*, 1. k. 82-118. in: Szent Ágoston, *A boldog életről, A szabad akaratról*, Budapest, Európa Kiadó, 1989., 85-101.
8. A kegyelem. Irodalom: Szent Ágoston: „A szentek eleve elrendeléséről” 1.1-8.16. in: *Szent Ágoston a kegyelemről és az eleve elrendelésről*, Budapest: L’Harmattan, 2015, 173-188. Referátum témájául választható: Szent Ágoston: *A természetről és a kegyelemről*, in: Szent Ágoston a kegyelemről és az eleve elrendelésről, Budapest, L’Harmattan, 2015, 113-171., vagy: „A feddésről és a kegyelemről”; in: *Szent Ágoston a kegyelemről és az eleve elrendelésről*, Budapest, L’Harmattan, 2015, 71-112.
9. Ágoston az emberi közösségekről. Irodalom: Szent Ágoston: *Az Isten városáról*, 14,28.; 19.3-17. Referátum témájául választható: Aurelius Augustinus, *Vallomások* (ford. Városi István), Budapest, 1982, 62-71. (2.4,9-2.9,17.) *Az Isten városáról* 14, 1-2.f.; 11-14., 1-27. fej.). vagy: *Szent Ágoston Regulája*, Budapest, Jel kiadó, 2014.
10. Szexualitás és házasság. Irodalom: *Az Isten városáról*, 14.16-27.
11. A hazugság. 28. levél, *A hazugságról, A hazugság ellen* (részletek, saját fordításomban)
12. **ZH.**, elmaradások pótlása, értékelés

Az idő problémája. Vall. 11

Isten és a Természet – Szabad akaratról 2. 57.-129; 2.133-155 in: (ref. Vall 6.

A 2 civitas DCD

I

Ágoston Istenről – Vallomások 10.
Ágoston a lélekről – akarat – Szabad akaratról 1.
Filozófia és teológia

Évközi tanulmányi követelmények:

Referátum, ZH

Kötelező irodalom:

L. fent.

Ajánlott irodalom:

Peter Brown, *Szent Ágoston élete* (ford. Sággy Marianne), Budapest: Osiris, 2003.
 Serge Lancel, *Szent Ágoston*, Budapest, Európa 2005.
 Vanyó László, *Az ókeresztény egyház és irodalma*, Szent István társulat,
 Kendeffy Gábor, *Szent Ágoston*, in: Boros Gábor (szerk.) *Filozófia*, Akadémiai Kiadó, 2008.

HT ÉRTÉ523 – Egyéni beszédfejlesztés (6 fő részére)

Tantárgy felelőse: Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám:	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Hauptman-Tőkés Antónia Paula	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja:
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A beszédtechnika a beszéd akusztikájának a javítására szolgál. Tanulása során részekre szedjük az automatikusan működő beszéd folyamatot. Ezek: a nonverbális kommunikáció, a koncentráció, a légzés, a hangadás, az artikuláció, a ritmus, a hangsúly és a hanglejtés.
 Az ilyen módon kimunkált beszédben a jól ejtett, plasztikus artikuláció mellett az erőteljes hangadáshoz pontos ritmus és helyes hangsúlyozás társul. Mindezt a beszédtechnika közvetíti.
 A beszédtechnikai fejlesztés célja a tiszta, jól érthető, kifejező és szép beszéd elsajátítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével. Továbbá az önismeret fejlesztése, az önbizalom erősítése és a szónoki beszéd alapjainak és eszköztárának bővítését is tartalmazza.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az egyéni sajátosságok figyelembevételével személyre szabott, differenciált beszédtechnikai fejlesztés.

Légzés:

- a rekesz, a bordaközi izomzat fejlesztése, a támasz kialakítása
- a levegőkapacitás bővítése
- a hangtalan, gyors belégzés gyakorlása
- a levegő beosztása a rekeszt tartó és adagoló biztonságával
- alap- és lopott légvételi technika megtanulása
- a tanultak automatizálása

Hangadás:

- a hang zöngéérzetének kialakítása, tudatosítása (rezonáns üregek: mell-, fej-, arcüregek megismerése és bekapcsolása)
- a középhangsáv felismertetése, kimunkálása (normál hangterjedelem, hangzósság megteremtése szólam végeken)
- erőteljes, zöngés mellhang kialakítása
- hang előrehozása
- hangerő szélesítése, fokozása (indulat és érzelmek megjelenítésével)
- hangszínek és hangváltások kialakítása
- hangringató gyakorlatok

Artikuláció:

- oldott, laza nyitás, beszédmozgások kialakítása, zártság oldása
- belső artikuláció kialakítása nyelvgyakorlatok segítségével

- magánhangzók precíz, pontos ejtése
- mássalhangzók precíz, pontos képzése (a meglévő hibák, hiányosságok felismertetése, a helyes hangképzés megtanulása a fonetikai szabályok szerint)
- gondos, pontos szövegek kimunkálása
- szöveges gyakorlatok (sziszegők, susogók, R hang gyakorlatai)

Ritmus, tempó:

- a lazító- és légző-gyakorlatokkal az idegrendszeri feszültség oldása
- a helyes időmértékű ritmus kialakítása
- magánhangzók tiszta ejtésének gyakorlása
- szótag és szógyakorlatokban precíz magánhangzók ejtése
- a hosszú – rövid szótagok pontos, precíz ejtése különböző tempók mellett (ritmizálás)
- tudatosan gyorsított gyakorlatok nehéz hangkapcsolatokkal

Hangsúly, hanglejtés:

- a szólamegységek felismerése, váltás alkalmazása
- szövegértelmezés jártasságának és megvalósításának kialakítása
- az anyanyelvi hangsúly-, hanglejtés rendszer tudatosítása (szó- és mondathangsúly, igekötők hangsúlyváltásai, ereszkedő jellegű közlés, közlések hangterjedelme)
- a kijelentés, különböző kérdések és felkiáltás hanglejtése (szöveges gyakorlatok: olvasás és elmondás összevetése)

A beszédtechnikai gyakorlatok egyben személyiségnevelő, koncentrációs készséget fejlesztő gyakorlatok is, melyek folyamatosan nehezedő feladatsorokból állnak.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az órákon való aktív részvétel, gyakorlati feladatok megoldása.

Kötelező irodalom:

Montágh Imre, Tiszta beszéd. Holnap kiadó Budapest, 2012.

Ajánlott irodalom:

Fábián Zsuzsanna: (szerk.) *A hatásos beszéd mestersége / Beszédtechnikai gyakorlat- és szöveggyűjtemény*, Grafotip Kft, 2005.

Fischer Sándor, *A beszéd művészete*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1974.

Hernádi Sándor, *Beszédművelés*, Osiris Kiadó, Budapest 2003.

Illés Györgyi: *Színpadai beszéd*. Beszédcentrum, Budapest, 2019.

Kiss Andrea: *Gyakorlóanyag felnőtteknek az S-Zs-Cs és az Sz-Z-C hangok automatizálásához*, Gábor Beszédstúdió Betéti Társaság, Budapest, 2016.

Kiss Andrea: *Gyakorlóanyag felnőtteknek az S-Zs-Cs és az Sz-Z-C hangok automatizálásához II.*, Gábor Beszédstúdió Betéti Társaság, Budapest, 2017.

Kiss Andrea: *Gyakorlóanyag felnőtteknek az R hang automatizálásához*, Gábor Beszédstúdió Betéti Társaság, Budapest, 2016.

Montágh Imre, *Nyelvművelés. A beszéd művészete*. Múzsák Kiadó, Budapest, 1989.

Montágh Imre, *Gyermekszínházi beszédnevelő könyve*. Logopédia Kiadó. Budapest., 2003.

Németh Erzsébet: *Közzereplés*. Osiris kiadó, Budapest, 2006.

Rónai Béla – Kerekes László: *Nyelvművelés és beszédtechnika*, Tankönyvkiadó, 1981.

Watcha Imre, *Az értelmes beszéd. Beszédtechnikai alapismeretek és szövegértelmezés magyarázatokkal II.* Tinta Könyvkiadó Budapest, 2015.

Watcha Imre, *Közéleti beszédünk*. Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1987.

Watcha Imre, *Szónokok, előadók kézikönyve*. Bp. 1974.

Watcha Imre, *Nem csak szóból ért az ember. A nonverbális kommunikáció eszköztára*. Tinta Könyvkiadó. Bp., 2011.

Thoroczkay Miklósné, *Hangfejlesztés / Beszédtechnika*, Kőbányai Média és Kulturális KHT, Budapest, 2003.

Thoroczkay Miklósné, *Beszédtechnikai gyakorlókönyv*, Holnap Kiadó, Budapest, 2013.

HT ÉRTÉ384 – Ének készségfejlesztés 1.

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Házi hangverseny a félév végén
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzuson részt vevő hallgatók vokális készségeinek fejlesztése.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Az egyéni foglalkozások során a hallgatók személyre szabott tananyaggal és módszerekkel gyakorolhatják a tiszta intonációt, és válhatnak ezáltal magabiztosabbá az éneklésben.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Aktív részvétel az órákon, a gyakorolt énekek szövegének ismerete.				

HT ÉRTÉ504 – Ének készségfejlesztés 2.

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Házi hangverseny a félév végén
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzuson részt vevő hallgatók vokális készségeinek fejlesztése, nehezebb graduáltételek és a korabarokk szólóénekrepertoár megismerése.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A már biztosan éneklő hallgatók tovább fejleszthetik tudásukat a 17. századi egy és kétszólamú egyházi koncertek (H. Schütz, J. H. Schein, G. Cima, L. Viadana művei) valamint kantikum antifónák, introitusok, prózák és nehezebb himnuszok éneklésével.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Aktív részvétel az órákon.				

HT ÉRTÉ542 – Genfi zsoltárok élőben és Michael Praetorius korálfeldolgozásai

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
		Órarendi beosztás: Hétfő 17:00		
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzus résztvevői élőben is kipróbálhatják az előző félévben megismert zsoltárfeldolgozásokat, és Michael Praetorius egyszerűbb korálfeldolgozásait.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Az online oktatás idején szólamonként megtanult művek összeéneklése, Michael Praetorius Musae Sioniae I-IX gyűjteményeiben megjelent 2-4 szólamú korálfeldolgozásainak megismerése.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
A félév során a hallgatók házi koncerten mutathatják be az elsajátított kórusműveket.				

HT ÉRTÉ545 – A zenei írás-olvasás alapjai

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
		Órarendi beosztás: Kedd 17:00		
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A Református énekeskönyv énekeinek megfelelő nehézségű anyag kottából való éneklése, egyszerűbb dallamok lejegyzése.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
A félév során a hallgatók megismerkednek a kottairás és olvasás alapjaival, az ABC-s hangokkal és a relatív szolmizációval, emellett fejlesztik intonációs készségüket, azért, hogy az énekeskönyv kottái hatékonyan segítsék éneklésüket, és egyszerűbb ismeretlen énekeket csak a kotta segítségével is képesek legyenek megtanulni.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Az órákon való részvétel, a kiadott gyakorlatok elvégzése.				

HT RSVS129 – Latin nyelvgyakorlat

Tantárgy felelőse: Dr. Kendeffy Gábor	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. Mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Kendeffy Gábor	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar, latin	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A latin mondattani ismeretek elmélyítése, a szótározási és fordítási készség fejlesztése. A hallgatók ezen kívül megismerkednek a hétköznapi latin nyelv jellemzőivel, az ókori útleírás legfontosabb műfaji sajátosságaival és egy érdekes, Krisztushoz kapcsolódó történeti hagyománnyal, Abgar király legendájával, benyomást szerezhetnek az ókori keresztény zarándoklatok lefolyásáról, valamint az ókeresztény liturgia és katekézis legfontosabb jellegzetességeiről. A szöveg megismerése jó bevezetést nyújt a kollektív emlékezet (M. Halbwachs) és a kulturális emlékezet (J. Assmann) fogalmaiba.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A kurzuson az Itinerarium Egeriae című ókeresztény, valószínűleg 4. sz-i írásból olvasunk részleteket. A hallgatók hétről hétre otthon feldolgoznak egy szakaszt a szövegből, amit az órán megbeszélünk, a hozzákapcsolódó nyelvtani anyagot gyakoroljuk, illetve új ismereteket is veszünk. A nyelvtan gyakorlását írásbeli házi feladatok is segítik.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Az első kivételével minden órán lesz írásbeli feladat: a 2. órán összefoglaló dolgozat az eddig elvárható nyelvtanból, a 6. órán szótár nélküli fordítási dolgozat az addig olvasott szövegből; az utolsó órán fordítási és összefoglaló nyelvtani dolgozat; a többi óra elején rövid nyelvtani vagy szódogozat. A félévi jegy az órai munka értékelése, valamint a dolgozatok osztályzatai nyomán fog megszületni. A nyelvismeret fejlesztése mellett a fő cél a keresztényüldözések korának megismerése.				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
Itinerarium Egeriae, 19., 45. és 46. fejezet http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost04/Egeria/ege_it00.html				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
Györkösy Alajos: <i>Latin–magyar kéziszótár</i> . Akadémiai Könyvkiadó, Budapest Finály Henrik: <i>A latin nyelv szótára</i> . Magyar Elektronikus Könyvtár Lewis and Short Latin Dictionary: http://www.perseus.tufts.edu/hopper/resolveform?redirect=true&lang=Latin Nagy Ferenc–Kováts Gyula–Péter Gyula: <i>Latin nyelvtan a középiskolák számára</i> . Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest				

HT LSVL016 – Angol egyházi szaknyelv 2.

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 3 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Mile András	Tárgy besorolása: kötelezően választható	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: angol	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 2 zh., két fordítási feladat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A négy félévre tervezett 'Angol egyházi szaknyelv' második része a korunkban gyakran felmerülő erkölcsi és etikai kérdések keresztény megközelítését tűzi ki célul. (Making Moral Decisions, The Family, Citizenship, Responsibility for Others, World Issues)				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Good and Bad: Concepts of Morality 2. Christianity: The Love Principle 3. Christians and Human Rights 4. The Problem of Pain and Suffering 5. Christianity, Divorce, Remarriage, Abortion 6. Crime and Consequences 7. Test-paper 1. 8. Christians and Work, Unemployment 9. Drugs 10. Poverty: The Response of the Church 11. The Needs of Children 12. Disability 13. War; Christian Attitudes 14. Test-paper 2. 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos, aktív részvétel a foglalkozásokon (a hiányzás mértéke egyezik a kari normatívával) • Szóbeli prezentáció két témából a félév folyamán • Két zárthelyi dolgozat írása 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Angol nyelvű Biblia (RSV, NIV, NKJV, GNB, stb.) • Angol nyelvű egyházi folyóiratok cikkei • Internetes weboldalak • Hangkazetta, CD és videó az egyes bibliai szövegekhez 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Angol nyelvű kommentárok egyes fejezetei • Példák angol nyelvű hittankönyvekből 				

HT LSVL033 – Angol egyházi szaknyelv 4.

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 3 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Mile András	Tárgy besorolása: kötelezően választható	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: angol	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 2 zh., két fordítási feladat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A négy félévre tervezett „Angol egyházi szaknyelv” tantárgy negyedik része híres keresztények történetét tárja elénk, akik megtérésükről számolnak be és akik példás, Krisztust követő életükkel is tanúbizonyságot tettek hitükről. (Famous Conversions)				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<i>Elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Az olvasott szövegek elemzése • A beszédképesség fejlesztése (prezentációk) • A szaknyelvi szókinccs folyamatos bővítése 				
<i>Tematika:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. A fordítási készség gyakorlása About the Conversion Experience in General 2. The Apostle Paul 3. Augustine (354-430) 4. John Calvin (1509-1564) 5. John Wesley (1703-1791) 6. Charles H. Spurgeon (1834-1892) 7. Test-paper 1. 8. Leo Tolstoy (1828-1910) 9. Billy Sunday (1862-1935) 10. Albert Schweitzer (1875-1965) 11. C.S. Lewis (1898-1963) 12. Evelyn Waugh (1903-1966) 13. Thomas Merton (1915-1968) 14. Test-paper 2. 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos készülés (hétről – hétre) • Szóbeli prezentációk az adott témában • Két zárthelyi 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Angol nyelvű Biblia (RSV, NIV, NKJV, GNB, stb.) • Angol nyelvű egyházi folyóiratok cikkei • Internetes weboldalak • Hangkazetta, CD és videó az egyes bibliai szövegekhez 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Angol nyelvű kommentárok egyes fejezetei • Példák angol nyelvű hittankönyvekből 				

HT LSVL026 – Német egyházi szaknyelv 2.

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 3 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. Mintatanterv!	
Tantárgy előadója: Szelényi Judit	Tárgy besorolása: kötelezően választható	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: német	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 1 zárthelyi, két fordítási feladat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A hitünk megvallásához, a vallásgyakorláshoz, az igehirdetéshez kapcsolódó szókinccs bővítése, az ismeretek elmélyítése. A német nyelven történő bibliaolvasás valamint a német teológiai szakkikkek olvasásának rendszeressé tétele. Nyelvtani anyagként az igeidők, a kötőmód, és a függő beszéd ismételése.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1) Unsere Kirche, unsere Gemeinde 2) Berufe in der Kirche, wie soll ein Pastor sein? 3) Was wir glauben; Unterschiede zwischen christlichen Konfessionen 4) Wie wir die christlichen Mysterien feiern, Sakramente 5) Wie wir in Christus das Leben haben 6) Das Gebet im christlichen Leben, das Vaterunser 7) Das Kirchenjahr 8) Ein protestantischer Gottesdienst – eine katholische Messe 9) Die Bibel 10) Ein Film christlichen Inhalts 11) Ein Buch christlichen Inhalts 12) Das gottgeweihte Leben 13) Eine Andacht aufgrund eines selbst ausgewählten Bibeltextes 14) Abschlusstest 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos készülés (hétről – hétre) • Szóbeli prezentációk az adott témában • Fordítási feladatok egyházi szaklapból vagy kommentárból • 1 zh 				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Kötelező tankönyv: Ajkay – Simon: Lernt von mir, KRE Budapest, 2001 (+Hangkazetta, CD és videó az adott tankönyvhöz) 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Német nyelvű Biblia olvasása • Egyházi lapok (pl. <i>Kirchenzeitung</i>, <i>Christ in der Gegenwart</i>, <i>Missio Aktuell</i>) és kommentár olvasása • Online cikkek, folyóiratok, linkek, youtube videók 				

HT LSVL028 – Német egyházi szaknyelv 4.

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: N:30	Kredit: 3 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Szelényi Judit	Tárgy besorolása: kötelezően választható	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: német	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 1 zárthelyi, két fordítási feladat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A négy félévre tervezett „Német egyházi szaknyelv” tantárgy negyedik része az egyházi szaknyelvi ismeretek bővítését és elmélyítését célozza. A tankönyvi anyag lehetővé teszi az egyházi, gyülekezeti élet, az istentiszteleti rend, az ünnepek, valamint az egyházi iskolák sajátosságainak megismerését német nyelvterületen. Ehhez civilizációs ismereteket is nyújt. Megvalósítandó a kiválasztott bibliai történetek értő olvasása, valamint az egyházi (online) sajtó és a kommentárok nyelvezetének megismerése a fordítási feladatok révén.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az olvasott- és hallott szöveg értése (ez utóbbi fejlesztését segíti a tankönyv hanganyaga és videós anyaga és egyéb online szövegértési feladatok), a fordítási készség, a nyelvtani ismeretek és a beszédkészség továbbfejlesztése. A hallgató legyen képes közép-haladó szinten lévő szövegeket önálló olvasás során vagy hang- vagy videós anyagként is megérteni, lefordítani, a megadott témákkal kapcsolatban önállóan is kifejezni a véleményét.

Tematika:

1. Wiederholung der Familien- und Nationalfeiertage und der kirchlichen Festtage, (Video Teil 8, Übersetzung des Videotextes) <https://www.taschenhirn.de/politik-und-religion/kirchliche-feiertage/>
2. Lektion 8. Kirchenjahr, Ostern, Bräuche und Symbole
3. Lektion 9. Die Trauung, Die Hochzeit in Kana
4. Trauung und Ehe in der katholischen, evangelischen und reformierten Kirche
5. Lektion 10. Diakonie, die Gedanken von Mutter Teresa, Video Teil 10.
6. Übersetzung des Videotextes
7. Lektion 11. Religion und Medien, Die Macht der Zunge
8. Anhören der Sendung des Kath. Radios über Medien
9. Lektion 12. Mission und Missionare
10. Übersetzung eines Artikels aus der Zeitschrift Missio Aktuell
11. Lektion 13. Klöster und Orden, Video Teil 13
12. Lektion 14. Ökumenische Jugendkonferenz, Video Teil 14
13. Das Hohelied der Liebe, Auslegung des Bibeltextes
14. Wiederholung des Fachwortschatzes
15. Abschlusstest

Évközi tanulmányi követelmények:

- Folyamatos készülés (hétről – hétre)
- Szóbeli prezentációk az adott témában
- Fordítási feladatok egyházi szaklapból vagy kommentárból
- 1 zárthelyi

Kötelező irodalom:

- Kötelező tankönyv: Ajkay – Simon: Lernt von mir, KRE Budapest, 2001

(Hangkazetta, CD és videó az adott tankönyvhöz)

Ajánlott irodalom:

- Német nyelvű Biblia olvasása
- Egyházi lapok, online folyóiratok olvasása (pl. *Kirchenzeitung*, *Christ in der Gegenwart*, *Missio Aktuell*, <https://www.reformiert.de/startseite.html>) és kommentár olvasása

A lelkészképzés 7-dik szemeszterének összefoglaló táblázata
2021. ősz

1. hét: 2021. szeptember 13-17.		Szakmai önismereti modul			
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Évnyitó 10 órától	<i>Egyetemi előadás</i>	Szakmai önismereti modul <i>Dr. Siba Balázs</i>		
		<i>Egyetemi előadás</i>			
13.30-tól	<i>Egyetemi előadás</i>				
	<i>Egyetemi előadás</i>				

2-3.hét: 2021. szeptember 20 – október 3.		Gyülekezeti gyakorlat I.			
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek + Vasárnap
8.30-tól	Gyülekezeti gyakorlat I.	<i>Egyetemi előadás</i>			Gyülekezeti gyakorlat I. 1. csoport tagjai 9 budapesti gyülekezetben 2. csoport tagjai 9 vidéki gyülekezetben
		<i>Egyetemi előadás</i>			
13.30-tól		<i>Egyetemi előadás</i>			
		<i>Egyetemi előadás</i>			

4. hét: 2021. október 4-8.		Kommunikációs készségfejlesztés modul		
Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Gazdasági és adminisztrációs ismeretek <i>Dr. Literáty Zoltán</i>	<i>Egyetemi előadás</i>	Kommunikációs készségfejlesztés modul <i>Dr. Siba Balázs</i>	
		<i>Egyetemi előadás</i>		
13.30-tól	Folyamatkísérés 2 csoportban <i>Szabóné dr. László Lilla és Tóth János</i>	<i>Egyetemi előadás</i>		
		<i>Egyetemi előadás</i>		

5-6. hét: 2021. október 11-24.		Gyülekezeti gyakorlat II.		
Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek + Vasárnap
8.30-tól	Gyülekezeti gyakorlat II.	<i>Egyetemi előadás</i>	Gyülekezeti gyakorlat II. 1. csoport tagjai 9 vidéki gyülekezetben 2. csoport tagjai 9 budapesti gyülekezetben	
		<i>Egyetemi előadás</i>		
13.30-tól		<i>Egyetemi előadás</i>		
		<i>Egyetemi előadás</i>		

7. hét: 2021. október 25-31.	Őszi szünet
------------------------------	-------------

8. hét: 2021. november 1-5.		Tréning hét + Cigánymissziós tanulmányút		
Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Munkaszüneti nap	Cigánymissziós tanulmányút MRE Missziói Iroda - Szabóné dr. László Lilla (17 fő)		
13.30-tól				

9.hét: 2021. november 8-12.		Csoportdinamikai modul		
Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Missziói gyakorlat John Brouwer vezetésével	Egyetemi előadás	Csoportdinamikai modul Dr. Siba Balázs	
13.30-tól		Egyetemi előadás		
		Egyetemi előadás		
		Egyetemi előadás		

10. hét: 2021. november 15-19.		Hospitálás egyházi iskolákban		
Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Hospitálás egyházi iskolákban	Egyetemi előadás	Hospitálás egyházi iskolákban	
13.30-tól		Egyetemi előadás		
		Egyetemi előadás		
		Egyetemi előadás		

11. hét: 2021. november 22-26.		Diakóniai és társadalmi missziós szolgálatok I.			
Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	
8.30-tól	Pályázatírás <i>Csűrös András</i>	Egyetemi előadás	Drogmisszió (Ráckeresztúr) <i>Erdős Eszter</i> és <i>Dr. Siba Balázs</i>	Börtönlátogatás (Kozma utca) <i>Fodorné dr. Ablonczy Margit</i>	MRSZ diakóniai szolgálat <i>Fodorné dr. Ablonczy Margit</i>
		Egyetemi előadás			
13.30-tól	Folyamatkísérés 2 csoportban <i>Szabóné dr. László Lilla és Tóth János</i>	Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

12.hét: 2021. november 29. - december 3.		Vezetésméleti modul			
Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	
8.30-tól	Gazdasági és adminisztrációs ismeretek <i>Dr. Böcskei Elvira</i>	Egyetemi előadás	Vezetésméleti modul <i>Heizer Tamás</i>		
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

13. hét: 2021. december 6-10.		Diakóniai és társadalmi missziós szolgálatok II.			
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Gyülekezeti diakónia Dani László, Csenki Zsuzsa és Tárnok Anna	<i>Egyetemi előadás</i>	Református Missziói	Hajléktalan misszió	Idősgondozás <i>Fodorné dr.</i>
		<i>Egyetemi előadás</i>	Központ <i>Szabóné dr.</i>	<i>Fodorné dr.</i> Ablonczy	Ablonczy <i>Margit</i>
13.30-tól		<i>Egyetemi előadás</i>	<i>László Lilla</i>	<i>Margit</i>	
		<i>Egyetemi előadás</i>			

14. hét: 2021. december 13-17.		Gyülekezetépítési modul			
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Gazdasági és adminisztrációs ismeretek <i>Dr. Literáty Zoltán</i>	<i>Egyetemi előadás</i>	Gyülekezetépítési modul <i>Dr. Kocsev Miklós</i>		
		<i>Egyetemi előadás</i>			
13.30-tól	Folyamatkísérés 2 csoportban <i>Szabóné dr. László Lilla és Tóth János</i>	<i>Egyetemi előadás</i>			
		<i>Egyetemi előadás</i>			

HT GYKG023 - Gyülekezetépítési blokk

Tantárgy felelőse: Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám:	Kredit:	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Dr. Böcskei Elvira Dr. Kocsev Miklós Dr. Literáty Zoltán Tóth János Szabóné dr. László Lilla Heizer Tamás	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: VII.	Értékelés módszere: Aktív jelenlét/szóbeli vizsga - a vezetés bibliai alapjai blokk kapcsán 30 % Írásbeli dolgozat gyülekezetépítési blokk kapcsán 30 % gyülekezeti gazdasági ismeretek 30% aktív részvétel a szupervíziós üléseken 10 %

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A vezetés bibliai alapjai terén:

A teológushallgatók tanulmányaik befejezése után összetett szervezetekbe kerülnek, és közülük sokaknak néhány év múlva vezető szerepet kell betölteniük gyülekezetekben vagy intézményekben.

A blokk célja, hogy a hallgatók betekintést kapjanak a szervezetek és azok menedzselésének alapvető fogalmaiba és összefüggéseibe. Az itt megszerzett alapokra építve bővíthetik tanulmányuk további éveiben és munkájuk során a szolgálatuk jó ellátásához nélkülözhetetlen vezetési ismereteiket és készségeiket.

Azt is be kívánjuk mutatni, hogy a Biblia alapos tanulmányozása biztos alapot nyújt a vezetés különböző aspektusainak megértéséhez. Az egyes témákat Jetró és Mózes ismert dialógusa foglalja egységes keretbe.

A gyülekezetépítés terén:

Fontos alapvető elméleti ismeretek megismerése és azok gyakorlatban való megvalósításának elsajátítása. A gyülekezetben szerzett tapasztalatok alapján különböző gyülekezetépítési modellek megbeszélése.

A gyülekezeti gazdasági ismeretek terén:

Pénzügyi döntések információrendszere. Pénzügyi döntések számviteli információs rendszere. Az EU-s pályázati projektek legfőbb jellemzői, a támogatások elszámolására vonatkozó szabályok. Beszámolók fajtái. A mérleg fogalma, a mérleg felépítése, jellemzői, tagolása és a mérleg összeállítása. A vagyonelemek mérlegbe történő besorolása. A mérleg és eredmény kimutatás kapcsolata. Vagyoni helyzet elemzése a kiegészítő melléklet felhasználásával. Pénzügyi helyzet elemzése. Likviditási mérlegek, likviditást jellemző mutatószámok. A jövedelmi helyzet elemzése, célja, területei.

A szupervíziós ülések alkalmával:

A szupervíziós módszertan megismerése és alkalmazása a gyakorlatok során átélt események reflexiójában.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A vezetés bibliai alapjai modul:

1. Bevezetés
2. Saját tapasztalat a vezetésről
3. Teológiai kiindulópont → Szentháromság és a vezetés
4. Team leadership
 - Vezetői helyzet – szimulált játék és tanulságok
 - Csoportos döntéshozatal
5. A vezetés differenciált megközelítése egyházi kontextusban → követés (tanítványság), kormányzás (gyülekezet), vezetés (emberek), menedzselés (folyamatok és projektek)
6. Személyiség és vezetés → a különbségekben rejlő szinergiák és konfliktusok
7. Teológiai szempontok:
 - Az Úsz terminológiája (amire igent mond és amire nemet a vezetéssel kapcsolatban)
 - A vezetés átfogó képe a Bibliában

8. Vezetés néhány fontos gyakorlati kérdése

- Stratégiai gondolkodás és vezetés
 - Változás vezetés
 - Konfliktuskezelés és vezetés
 - Hatalom és vezetés
- Empowerment - felhatalmazó vezetés, delegálás

Gyülekezetépítés modul:

1. A gyülekezetépítés, mint gyakorlati teológiai tudományág kialakulása.
2. A gyülekezetépítés teológiai alapja különböző értelmezések szerint.
3. Gyülekezetépítési modellek áttekintése.
4. Gyülekezetépítési modellek és a magyar református gyülekezetek.
5. A gyülekezet vezetése – vissza a lényeghez!
6. Egy ‘átlagos’ gyülekezet gyülekezetépítési szempontok szerint való elemzése.

Gyülekezeti gazdasági ismeretek:

Viszonyunk a pénzhez - Szemléletformálás	Dr. Literáty Zoltán
Gazdasági alapismeretek I. - A gazdaság működésének elvei és rendszere	Dr. Böcskei Elvira
Gazdasági alapismeretek II. - Kettős könyvelés - Pályázatok	Dr. Böcskei Elvira
Gazdálkodás kis költségvetésű gyülekezetben - Költségvetés készítés - Zárszámadás - Ariadne rendszer	Dr. Literáty Zoltán

Esetmegbeszélő folyamatkísérő ülések:

Két kiscsoportban a blokkhetek alkalmával 4 óra/hét.

Évközi tanulmányi követelmények:

A vezetés bibliai alapjai hoz kapcsolódóan:

Aktív részvétel a három nap közös munkájában. Szóbeli vizsga abban az esetben, ha valaki négy óránál többet távol marad a foglalkozásokról.

A gyülekezetépítési blokkhoz kapcsolódóan:

Elméleti ismeretek elsajátítása az órai közös és egyéni tanulmányi munka alapján.

A gyakorlatnak helyet biztosító református egyházközség írásos elemzése gyülekezetépítési szempontok alapján.

Az írásos elemzés leadásának határideje: **2021. január 21.**

Gyülekezeti gazdasági ismeretek:

Aktív részvétel az üléseken, max. hiányzás 4 óra.

Folyamakísérés:

Aktív részvétel az üléseken, max. hiányzás: 4 óra.

Rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Vezetéstudományból:

Tomka János/Bögel György: Vezetés egykor és most. A Biblia és a menedzsment, Budapest 2010 (Nemzeti Tankönyvkiadó).

J. Oswald Sanders: Lelki vezetés (KIA, 2015.)

Meredith Belbin: A team (SHL, 2003.)

Klein Sándor: Vezetés- és szervezetpszichológia (SHL, 2001.)

Bill Hybels: Légy bátor és vezess (Új Remény, 2004.)

Daniel Goleman: A természetes vezető – Az érzelmi intelligencia hatalma (Vince, 2002.)

Ken Blanchard: Vezetés magasabb szinten - Eredményesség emberközpontú módszerekkel (HVG, 2010.)

Hans Küng: A katolikus egyház (Europa, 2005.) – Teológiatörténeti adalékok

Simon Sinek: Kezdj a miérttel! - Az inspiráló vezetés titka (HVG, 2019.)

DAVID ALLEN: Hatékonyágnövelés stresszmentesen – GTD (HVG, 2015.)

Gyülekezetépítésből:

Püski Lajos: Érdeklődéstől az elköteleződésig. Misszió és gyülekezetépítés: koncepciónk és gyakorlatunk, Kálvin Kiadó 2013.

Gaál Sándor: „A kezdeményez egyház” Victor János egyházépítő szolgálata különös tekintettel a misszióra és a gyülekezetépítésre (PDF)

Kocsev Miklós: Ezredvégi színek (ebből a középső, a gyülekezetépítésre vonatkozó rész)

Kocsev Miklós (szerk.): Ami szükséges, és ami lehetséges (Selye RTK tanulmánykötet 2010.)

Szupervízióból:

Weiss, H.:Lelkigondozás, szupervízió, pasztorálpaszichológia. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2011.

Majsainé Hideg Tünde: Az egyházi kontextusban végzett szupervízió jellegzetes elemei. In: Szupervízió. Egyén – csoport – szervezet. (Supervisio Hungarica IV.).Supervisio Hungarica,Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom:

Warren, Robert: The Healthy Churches' Handbook: A Process for Revitalizing Your Church, Church House, Publishing London, 2004.

Warren, Rick: Céltudatos gyülekezet. Új Remény Alapítvány, Debrecen, 2006.

A gyülekezet dinamikája. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest 2001.

Barrs, Jerram: Kinek a döntése? Harmat kiadó, Budapest, 2003.

Boross Géza: Biblia és gyülekezetépítésRáday Nyomda, Budapest, 1992.

Boross Géza: A gyülekezetépítés – mint a gyakorlati teológia új diszciplínája, in: “Fölbuzog szívem szép beszédre”. Tanulmányok D.Dr. Tóth Kálmán tiszteletére 80. születésnapja alkalmából. KRE HTK, Budapest, 1997.

Csiha Kálmán: Gyülekezetépítés. Gyöngyösi Református Egyházközség, Kolozsvár, 2003.

Douglass, Klaus: Az új reformáció. Kálvin Kiadó, Budapest, 2002.

Douglass, Klaus: Isten szeretetének ünnepe. Kálvin Kiadó, Luther Kiadó, Budapest, 2005.

Fazakas Sándor: Új egyház felé? Dissertationes Theologicae 4, Debrecen, 2000.

Fekete Károly: A gyülekezetépítés szolgálatában. Lux Kiadó, Budapest, 2000.

Finzel, Hans: A vezetők tíz leggyakoribb hibája. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2001.

Frame, John M.: Isten imádása lélekben és igazságban. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2001.

Getz, Gene A.: A gyülekezetépítés alapelvei. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 1998.

Hybels, Bill: Légy bátor, és vezess! Új Remény Alapítvány, Debrecen, 2004.

Kumlehn, Martin: Kircheim Zeitalter der Pluralisierung von Religion. Ein Beitragzurpraktisch-theologischen Kirchentheorie. Gütersloher Verlagshaus, Gütersloh, 2000.

MacArthur, John F.: A Mester terve szerinti gyülekezet. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 1999.

Makkai Sándor: Az élő gyülekezet. Ref. Egyetemes Konvent, Budapest, 1948.

Roloff, Jürgen: Die Kircheim Neuen Testament. Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen, 1993.

Möller, Christian: LehrevomGemeindeaufbau, Bd. 1., Konzepte – Programme – Wege, 2. Aufl.

Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen, 1987.

Schwarz, Christian A.: A gyülekezet természetes fejlődése olyan elvek alapján, amelyeket Isten maga helyezett teremtett világába. BMSZ, Jánoshalma, 1998.

Stott, John: Az élő gyülekezet. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2009.

VI. éves képzés HT VPPG051 - Lelkigondozói blokk (2021. november 15-19.)

Időpont	november 15. hétfő	november 16. kedd	november 17. szerda	november 18. csütörtök	november 19. péntek
8.30-10.00		Szőke Etelka és Szőke Attila: Házasság – család - lelkigondozás	Szupervíziós tevékenységkísérés (Tóth János és Dr. Siba Balázs vezetésével)	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné dr. László Lilla vezetésével)	Selmeczi Lajos: A függőségek problémaköre a lelkészi munkában a lelkigondozás szemszögéből
10.00-10.30		<i>szünet</i>	<i>szünet</i>	<i>szünet</i>	<i>szünet</i>
10.30-12.00	Dr. Kocsev Miklós: A rendszerszemléletű lelkigondozás alapelvei	Szőke Etelka és Szőke Attila: Házasság – család - lelkigondozás	Szupervíziós tevékenységkísérés (Tóth János és Dr. Siba Balázs vezetésével)	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné dr. László Lilla vezetésével)	Selmeczi Lajos: A függőségek problémaköre a lelkészi munkában a lelkigondozás szemszögéből
12.00-12.30	<i>áhitat</i>	<i>áhitat</i>	<i>áhitat</i>	<i>Exhortáció</i>	<i>áhitat</i>
12.30-13.30	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>
13.30-15.00	Fodorné dr. Ablonczy Margit: Lelkigondozói szemlélet a kazuáliákhoz kapcsolódó beszélgetésekben	Szőke Etelka és Szőke Attila: Házasság – család - lelkigondozás	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné dr. László Lilla vezetésével)	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné dr. László Lilla vezetésével)	Sáfrán Zsuzsanna: A gyász – egy lelkigondozói kérdéskör
15.00-15.15	<i>szünet</i>	<i>szünet</i>	<i>szünet</i>	<i>szünet</i>	
15.15-17.00	Fodorné dr. Ablonczy Margit: Lelkigondozói szemlélet a kazuáliákhoz kapcsolódó beszélgetésekben	Szőke Etelka és Szőke Attila: Házasság – család - lelkigondozás	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné dr. László Lilla vezetésével)	Lelkigondozói beszélgetések és helyzetek elemzése (Szabóné dr. László Lilla vezetésével)	